

Raniero Cantalamessa atyának *„Megszentelődésünk forrása az Eucharisztia”* című könyvéből (Marana Tha 1999) az 50. oldaltól. A fejezet címe: *„Ha nem isszátok az emberfia véré... - Az Eucharisztia egyesülés Krisztus vérével*

A kafarnaumi beszédben mondja Jézus (Jn 6,53-55): *„Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok a véré, nem lesz élet bennetek.”* Majd így folytatja: *„Testem ugyanis valóságos étel és a vérem valóságos ital.”* Az Eucharisztia megalapításakor pedig így beszél: *„Vegyétek és egyétek, vegyétek és igyatok ebből mindnyájan.”* Nem azt mondja, *„néhányan”*, vagy *„aki akar”*, hanem *„mindnyájan.”*

Szent Pál az 1Kor 10,16-ban a Krisztus vérében való részesülést egyenesen előbb említi, mint a Krisztus testében való részesedést.

Szent Ágoston az újonnan megkeresztelkedetteknek mondja a Sermo Denisben (3,3): *„Ismerjétek fel a kenyérben azt a testet, amely a kereszten függött és a kehelyben azt a vért, mely az ő oldalából fakadt. Hogy megosztás ne legyen köztetek, egyétek egységeket kovászat, és, hogy el ne értéktelenedjete: igyátok az értetek fizetett árat.”*

Az első keresztények szeretete és tisztelete Krisztus vére iránt egészen világosan kitűnik abból, ahogyan azt magukhoz venni készültek: *„Miután részesültél Krisztus testében, - mondta egy püspök híveinek - járulj vérenek kelyhéhez. Ne nyújtsd ki kezedet, hanem hajolj meg, az imádás és tisztelet jeleként mondd: Ámen, és szentelődj meg Krisztus vérenek vétele által.”* (Jeruzsálemi Szent Cirill mondja a Catechesi Mistagogiche-ban /Misztagógikus hitmagyarázatokban.)

Most, ha ezen előfeltételek világánál nézünk arra, amiként hosszú időn át az Eucharisziával éltünk, nem tudjuk nem észrevenni, hogy ezen a ponton mennyire eltávolodtunk eredeti jellegétől. Sok tényező játszott közre abban, hogy az Eucharisziából hallgatólagosan Krisztus testének szentsége váljék, és jóval kevésbé figyeljünk vérére.

A két szín alatti áldozáshoz ismeretes, hogy ez volt a latin egyház gyakorlata is egészen a XII. századig. Az V. században Gelasius pápa odáig ment, hogy azokat, akik visszautasították Krisztus vérével való áldozást, így ítélte el: *„Amazok pedig vagy a teljes szentséget fogadják, vagy fosztassanak meg tőle egészen. Nem lehet ugyanis nagy szentségtörés nélkül kettéválasztani ezt a titkot, mely egy és ugyanaz.”*

De az az érvelés, hogy elég egy szín alatt áldozni, arra a bizonyosságra épít, hogy „*a két szín mindegyike egészen magában foglalja a teljes Krisztust.*” Aquinói Szent Tamás, miközben használja ezt az elvet, rögtön megmagyarázza az értelmét és a korlátait is. Igaz az – mondja -, hogy a két szín mindegyikében az egész Krisztus van jelen, azonban eltérő módon. Valóban, a kenyér színében Krisztus teste „a szentség erejében”, azaz Krisztus szavainak hatalma által van jelen, míg a vér csak „a természetes együttlétezés erejében”, azaz annak a ténynek következtében, hogy ahol egy élő test található, ott van szükségképpen a vére is. **Probléma akkor keletkezik, amikor a hangsúlyt a „természetes együttes jelenlét” fizikai vagy metafizikai elvére kerül; Krisztusnak az alapítás szavaiban kifejezett akaratához képest, azaz, amikor a bibliai fogalmak helyébe a kor filozófiai kategóriái kerülnek, és ezek határozzák meg a liturgikus gyakorlatot.**

„Ezt a szentséget – írja, - az Úr szenvedésének emlékére mutatjuk be, de Krisztus szenvedését jobban kifejezi a vér, mint a test, ezért inkább kellene tartózkodni a test, mint a vér vételétől.” Másrészt az az elv, mely szerint a testben már benne foglaltatik a vér is, ha szigorúan vesszük, azt a gondolatot sugallja, hogy a színek egyike felesleges, amit Krisztus el is hagyhatott volna. *„Pedig – magyarázza szentünk -, a színek egyike sem felesleges. Először, mert arra szolgál, hogy életszerűen mutassa be Krisztus szenvedését, amikor a vér el lett választva a testtől; másodsor, mert megfelel ezen szentség jellegének, hogy a hívek számára Krisztus testét, mint ételt; véré, mint italt kínálják.”*

A tridenti zsinat nem a két szín alatti áldozás gyakorlatát ítélte el, hanem azt a teológiai érvelést, melyet védelmezői felhoztak, amely szerint Krisztus nem lenne jelen a két szín mindegyike alatt. Sőt, gyakorlati síkon a zsinat nyitva hagyta a kaput lehetséges engedmények előtt. Csak később, 1621-ben tiltották meg végérvényesen a két szín alatti áldozás szertartását.

Napjainkban a II. Vatikáni zsinat újra bevezette a két szín alatti áldozás lehetőségét. (A Sacrosanctum Concilium 55. pontjában olvasunk erről.) A két szín alatti áldozás nem csak megengedett, hanem ajánlott is. A szentáldozás teljesebben fejezi ki jel mivoltát, ha két szín alatt történik.

Az új Misekönyv 14 esetet sorol fel, amelyekben megengedett a jelenlévők kehelyből történő áldoztatása. Ehhez sok püspöki kar további eseteket csatolt, és nem tiltja annak reményét, hogy eljön az a nem túl távoli nap, amikor mindenki részesülhet Krisztus vérében, aki érzi szükségét. **Vajon meddig lehet még fenntartani egy olyan gyakorlatot, mely különbséget tesz mise és mise**

között, az ugyanazon a misén résztvevő személyek egyik és másik kategóriája között anélkül, hogy maga a két szín alatti áldozás ne váljék a különbségtétel jelévé ahelyett, hogy a hívek közösségét fejezné ki? Azt kell mondanunk, hogy ezen a ponton a gyakorlati megvalósítás nem ment túl az egyházi tekintély által rögzített normákon, hanem azoktól jóval elmaradt. El kell érünk, hogy a „Legdrágább Vér” kikerüljön az „ájtatosságok” keretei közül, ahová gyakran számúzték, és visszatérjen arra a kerigmatikus és szentségi területre, amely a sajátja.

Füzes Ádám

Új Ember Hetilap - Hetilap 2008.10.26.

A II. vatikáni zsinat utáni liturgikus reform újra megengedte a misében a két szín alatti áldozást. 1967 őszén Magyarországon is engedélyezték azt, aminek részleteit majd az 1969-ben első kiadásban megjelent Római Misekönyv Általános Rendelkezései (RMÁR) szabályoztak.

Ennek 242. pontja felsorolja azokat az eseteket, amikor szabad két szín alatt áldoztatni. Az egyéb esetekre nézve a püspöki konferenciák hatáskörébe utalja, hogy az ordináriusok számára irányelveket adjanak ki a további engedélyekre vonatkozóan, és megjegyzi: „Az ordináriusok az engedélyt ne adják meggondolatlanul; csak pontosan körülhatárolt esetekre adják; közöljenek konkrét irányelveket a lehetséges visszaélések kiküszöbölésére; kerüljék továbbá az olyan alkalmakat, amikor sok áldozóra lehet számítani.”

A két szín alatti áldozás a világ több helyén egyre „népszerűbb” lett, és úgy tűnik, hogy az egyházi hatóságok is jól beválnak tartották. Egyrészt az áldoztatás módját pontosították (tilos például a híveknek maguknak bemártaniuk a Szentostyát, kézről kézre adniuk a kelyhet, stb.), az alkalmak körét azonban bővítették.

A 2004-ben megjelent Redemptionis Sacramentum instrukció (amely magyarul is olvasható) már a 2002-es misekönyv RMÁR-jára hivatkozik. Nem fél azoktól az alkalmaktól, amikor „sok áldozóra lehet számítani”, hanem csak ennek méltó megrendezéséről intézkedik, ami különösen a bor színével való óvatos bánást jelenti, hiszen ezt nem lehet tárolni, öntögetni, stb.

A 2002-es RMÁR 283. pontja újra szabályozza a két szín alatti áldozás alkalmait, amelynek újdonsága, hogy egyszerűen a megyés püspökre bízta, hogy engedélyezze azt egyházmegyéjében, „valahányszor azt a miséző pap megfelelőnek ítéli”.

Tudtommal Magyarországon nem született még ilyen általános engedély, ezért a minden misében való két szín alatti áldozás nem szabályos gyakorlat. Amennyiben papok és hívek ezt szeretnék, kérniük kell(ene) a megyés püspöküket az engedély megadására. Addig megmarad a meghatározott közösségek és alkalmak számára ez „a jel szempontja szerint kifejezőbb formája a szentáldozásnak” (RMÁR 281.p.).